

Puhtaan siirtymän ympäristömenettelyt

18.9.2025

Rahoittaja

Jatkuvan oppimisen ja
työllisyyden palvelukeskus

Euroopan unionin rahoittama –
NextGenerationEU

Puhtaan siirtymän ympäristömenettelyt

18.9.2025

**Johdanto 2: Viranomaisten toimivalta, yleiset
velvollisuudet, periaatteet ja kiellot, toiminnan
sijoittaminen, YSL-lupamenettely**

Satu Räsänen

Ympäristöoikeuden johtava asiantuntija, ACTS

satu.rasanen@acts.fi

SISÄLLYS

1) LUENTO (11.9.), 2 h

Johdanto I

Tarkoitus ja soveltamisala

- Tarkoitus
- Lain soveltamisala ja peruskäsitteet (päästö, pilaantuminen, ympäristön pilaantumista aiheuttava toiminta)

Lupavelvollisuuden määräytyminen YSL:n mukaan (kansallinen ja EU)

- Suhde puhtaan siirtymän hankkeisiin

YSL:n mukaiset lupa- ja valvontaviranomaiset

SISÄLLYS

2) LUENTO (18.9.), 2 h

Johdanto II

- Lupaviranomaisten toimivallan jako
- Poikkeukset yleisestä luvanvaraisuudesta (koetoiminta, eräät jätteenkäsittelytoiminnot, puolustusvoimien hankkeet)

Yleiset velvollisuudet, periaatteet ja kiellot

- Pohjaveden ja maaperän pilaamiskiellot yms.

Toiminnan sijoittaminen, suhde kaavoitukseen, turvetuotannon sijoittaminen

YSL-lupamenettely

- Taustaa
 - Strategiset ja muut hankkeet CRMA:ssa ja NZIA:ssa ja menettelyvaatimukset
 - RED III hankkeet ja menettelyvaatimukset

SISÄLLYS

- **Ympäristölupamenettelyn keskeiset piirteet**
 - Huomioon otettavia seikkoja
 - YSL-lupamenettely prosessikaaviona
 - Lupahakemus, hakijan neuvonta, hakemuksen täydentäminen
 - EU-säädösten vaikutus

Lyhenteet

YSL	Ympäristönsuojelulaki (527/2014)
YSA	Valtioneuvoston asetus ympäristönsuojelusta (713/2014)
IED	Euroopan parlamentin ja Neuvoston direktiivi 2010/75/EU teollisuuden ja karjankasvatuksen päästöistä, uudistettu EU/2024/1785
VL	Vesilaki (587/2011)
LVV	Lupa- ja valvontavirasto (1.1.2026)
TUKES	Turvallisuus- ja kemikaalivirasto
AVI	Aluehallintovirasto
VnA	Valtioneuvoston asetus
TEM	Työ- ja elinkeinoministeriö

Soveltamisalat - Suomi

- RED: uusiutuvista lähteistä peräisin oleva energia tai uusiutuva energia (2, 1 art.)
 - tuulienergia – AKL ja RakL; VL, TalousVyöHL, YVAL, LSL, MML, SähköML, LunL
 - aurinkoenergia – AKL ja RakL (YVAL), LSL, MML, SähköML, LunL
 - geoterminen energia – RakL, VL (YSL, YVAL)
 - osmoottinen energia – EI SUOMI?
 - ympäristön energia – lämpöpumput, RakL + muu?
 - vuorovesi- ja aaltoenergia ja muu valtamerienergiaa – EI SUOMI
 - vesivoima – VL, YVAL, (LSL), jne.
 - biomassa – poltto, YSL, YVAL
 - kaatopaikoilla ja jätevedenpuhdistamoissa syntyvä kaasu – YSL, JäteL
 - biokaasu – YSL (5b, 5000 t.)
- CRMA: KaivosL, YSL, VL, KaivannaisjäteA, RakL, KemTurvL, YVAL, AKL, LSL
 - strategiset hankkeet, strategiset raaka-aineet, **liitteen I luettelo (a-p kohdat, yhteensä 16 kpl)**
 - kriittiset raaka-aineet, liitteen II luettelo (a-aa kohdat, 30 kpl)
 - ”kriittistä raaka-ainetta koskevalla hankkeella” mitä tahansa kriittisten raaka-aineiden louhinnan, jalostuksen tai kierrätyksen alalla suunniteltua laitosta tai suunniteltua nykyisen laitoksen merkittävää laajentamista tai käyttötarkoituksen muuttamista.
- NZIA: (2 art.), RakL, YSL, KemTurvL, YVAL, LSL, +?
 - nettonollateknologioiden valmistushankkeet (3(1a)) ja strategiset nettonollahankkeet (10 art);
 - suunniteltu valmistava **teollisuuslaitos, laitoksen laajentaminen tai käyttötarkoituksen muuttaminen** (3(1d) art.)
 - nettonollateknologia: lopputuotteet, komponentit ja koneet (3(1a))

JOHDANTO II

Valtion ja kunnan lupaviranomaisen toimivallan jako

- Lupaa haetaan toiminnasta ja sen laajuudesta riippuen joko LVV:ltä (AVI:lta 31.12.2025) tai kunnan ympäristönsuojeluviranomaiselta.
- Ympäristönsuojelulaissa (YSL 34 §) ja -asetuksessa (YSA 1 ja 2 §) on määrätty, mikä viranomainen myöntää luvan millekin hankkeelle.

Aluehallintovirasto/LVV:

- Merkittävimmät ja alueellisesti merkittävät ympäristöluvut (YSA 1 § konkretisoi)
- Toiminta, jolle tarvitaan sekä vesilain että YSL:n mukainen lupa (YSL 34 §) tai kyse on LVV-lupamenettelylain 9 §:n yhteiskäsittelystä (voimaan 1.1.2026)
- Toiminnasta saattaa aiheutua vesistön pilaantumista (ei VL:n mukainen lupa)

KUNTA:

- Kaikki muut ympäristöluvut (YSA 2 § konkretisoi)

LVV:ssä käsiteltävien lupahakemusten siirtymäsääntely

LVV-käsittelylaki voimaantulosäännös (24 §, 3 ja 4 mom.)

- Ennen LVV-lupamenettelylain voimaantuloa vireille tullut lupa-asia käsitellään noudattaen LVV-lupamenettelylain voimaan tullessa voimassa olleita säännöksiä-> AVI->YSL.
- Tämän lain voimaan tullessa AVI:ssa vireillä olevat 7 ja 8 §:ssä (etusijat) tarkoitetut hakemukset ratkaistaan noudattaen LVV-lupamenettelylakia.
- Jos muutoksenhakutuomioistuin kumoaa lupapäätöksen, johon on sovellettava tämän lain voimaan tullessa voimassa olleita säännöksiä, ja palauttaa asian kokonaisuudessaan uudelleen käsiteltäväksi, asia käsitellään ja ratkaistaan LVV-lupamenettelylain mukaisesti.

Toimivaltainen lupaviranomainen

Toimivaltainen lupaviranomainen (YSL 34 §)

LVV (31.12.2025 saakka AVI) ratkaisee ympäristölupahakemuksen, jos:

- 1) toiminnalla saattaa olla merkittäviä ympäristövaikutuksia tai asian ratkaiseminen LVV:ssä muuten on perusteltua toiminnan laatu tai luonne huomioon ottaen;
- 2) muun kuin 1 kohdassa tarkoitetun toiminnan ympäristövaikutukset saattavat kohdistua huomattavassa määrin sijaintikuntaa laajemmalle alueelle;
- 3) toiminta edellyttää ympäristöluvan lisäksi lupaa VL:n nojalla ja lupahakemusten käsittelyyn sovelletaan LVV-käsittelylain mukaista lupahakemusten yhteiskäsittelyä (9 §, voimaan 1.1.2026).
- 4) lupa on tarpeen 27 §:n 2 momentin 1 kohdan perusteella (toiminnasta saattaa aiheutua vesistön pilaantumista eikä kyse ole VL:n mukaan luvanvarainen hanke).

Toimivaltainen lupaviranomainen

Kunnan ympäristönsuojeluviranomainen ratkaisee muun kuin 34 § 1 momentissa tarkoitetun lupahakemuksen (34 §, 2 mom.).

LVV kuitenkin ratkaisee, jos:

- 1) toiminta *sijaitsee usean kunnan* ympäristönsuojeluviranomaisen toimialueella;
 - 2) kyse on *sotilaskäyttöön* tarkoitetusta toiminnasta;
 - 3) lupa-asian yhteydessä ratkaistaan *maaperän tai pohjaveden puhdistamista koskeva asia* (YSL 136 §), eikä toimivaltaa mainitun pykälän mukaisissa asioissa ole siirretty kunnan ympäristönsuojeluviranomaiselle.
- Jos *samalla toiminta-alueella sijaitsevien toimintojen* lupa-asian ratkaisu kuuluu osaksi LVV:n ja osaksi kunnan toimivaltaan ja toimintoihin on haettava lupaa siten kuin YSL 41 §:ssä säädetään (luvat haetaan yhdessä tai samanaikaisesti).

Valtion lupaviranomaisen ratkaisemat ympäristöluvut YSAn mukaan

LVV (1.1.2026 alkaen) ratkaisee seuraavat lupa-asiat:

- YSL 1 liitteen, taulukon 1 mukaisten toimintojen lupa-asiat (IED-direktiivilaitosten luvat)
- Tietyt liitteen 1, taulukon 2 mukaisten toimintojen lupa-asiat (kansallisesti luvanvaraiset laitokset, ks. tarkemmin YSA 1 §, 2 mom.) -> sisältää toimintoja kaikista liitteen 1, taulukon 2, 1-14 kohtien mukaisista toiminnoista.
- Ilmoitusmenettelyyn kuuluvat eräät hankkeet (YSL liite 4 kohta 2 alakohta b ja 3 kohta: voimansiirron suurjänniteasemat, vaarallisen nestemäisen kemikaalin varastot; väh. 100 – enint. 1000 m³ valmiiksi pakatut kappaletavaravarastot tai kalliovarastot tärkeän tai vedenhankintakäyttöön soveltuvan pohjavesialueen ulkopuolella, elintarvike- ja rehutoiminnot, jotka johtavat jätevetensä YSL-luvanvaraiselle jätevedenpuhdistamolle) joista tulee luvanvaraisia YSL 29 a §:n 1 momentin nojalla (toiminta osa direktiivilaitoksen toimintaa; toiminnasta saattaa aiheutua 27 §:n 2 momentissa tarkoitettu seuraus; toiminta on luvanvaraista 28 §:n perusteella; toimintaan sovelletaan YVAL:n mukaista yksittäistapaukselliseen harkintaan perustuvaa YVAa.)

Kunnan ympäristönsuojeluviranomaisen ratkaisemat lupa-asiat

Kunnan ympäristönsuojeluviranomaisessa käsiteltävät lupa-asiat (YSA 2 §)

- Kunnan ympäristönsuojeluviranomainen ratkaisee YSL liitteen 1 taulukossa 2 tarkoitettujen toimintojen ympäristölupahakemukset (1-13), jollei ympäristönsuojelulain 34 §:stä johdu muuta (ks. YSA 2 §, 2 mom.) – **käytännössä ratkaisee ne lupa-asiat, jotka eivät kuulu valtion lupaviranomaiselle, LVV:lle.**
- Kunnan ympäristönsuojeluviranomainen käsittelee myös jätevesien johtamista koskevan lupa-asian (YSL 27 §, 2 mom. 2 kohta; ojat, norot, lähteet) ja NaapSL:n mukaisen kohtuutonta haittaa naapuruussuhteissa aiheuttavan toiminnan lupa-asian (3 kohta) sekä pohjavesialueelle sijoittuvan toiminnan lupa-asian (28 §), jollei ympäristönsuojelulain 34 §:stä johdu muuta sekä
- YSL:n ilmoitusmenettelyyn kuuluvia, muita kuin liitteen 4 kohdan 2 alakohdan b ja kohdan 3 toimintoja koskevat lupa-asiat (ks. edellinen kalvo), jotka edellyttävät ympäristölupaa lain 29 a §:n 1 momentin perusteella.

Muuta huomioitavaa viranomaistoimivallasta

Lupaviranomainen, kun toiminta muuttuu (35 §):

- Toiminnan muuttamista koskevan lupahakemuksen ratkaisee se viranomainen, jonka toimivaltaan kuuluu ratkaista vastaavaa uutta toimintaa koskeva hakemus.

Lupa-asian siirtäminen (36 §)

- Jos hakemus vireille kunnan ympäristönsuojeluviranomaisessa ja asian selvittämisen yhteydessä ilmenee, että toiminnasta voi aiheutua vesistön pilaantumista, on asia siirrettävä LVV:lle.
- Kunnan ympäristönsuojeluviranomainen voi yksittäistapauksessa siirtää päätösvaltaansa kuuluvan lupa-asian LVV:lle, jos asia vaatii sellaista asiantuntemusta, jota kunnassa ei voida saada tai jos asian käsittely LVV:ssä on tarkoituksenmukaista toiminnan sijaintiin tai luonteeseen liittyvästä erityisestä syystä.
- YM voi siirtää kunnan ympäristönsuojeluviranomaiselle YSL liitteen 1, taulukon 2 toimintojen lupa-asian (tietyt rajoituksin), jotka kuuluvat valtion lupaviranomaiselle (37 §).

Kunnan alueellinen toimivalta (37 §)

- Lupahakemuksen ratkaisee sen kunnan toimivaltainen ympäristönsuojeluviranomainen, jonka toimialueelle toiminta sijoitetaan.

POIKKEUKSET LUVANVARAISUUDESTA

1) Koeluonteinen toiminta

Koeluonteinen toiminta (YSL 31 §)

- Ympäristölupaa ei tarvita lyhytaikaiseen koeluonteiseen toimintaan
- Koetoiminnasta **tehtävä ilmoitus** sähköisesti lupaviranomaiselle **viimeistään 30 vuorokautta** ennen toiminnan aloittamista (YSL 119 §) -> kuuleminen, päätös/määräykset, vo:lla mahdollisuus myös kieltää toiminta.
- Tarkoituksena kokeilla uutta tekniikkaa, raaka- tai polttoainetta, valmistus- tai polttomenetelmää tai puhdistuslaitetta taikka käsitellä jätettä laitos- tai ammattimaisesti tällaisen toiminnan vaikutusten, käyttökelpoisuuden tai muun näihin rinnastettavan seikan selvittämiseksi.
- Jos koeluonteisesta toiminnasta saattaa aiheutua 27 §:n 2 momentissa tarkoitettu seuraus (vesistön pilaantuminen, jätevesien johtamisesta aiheutuva noron, ojan tai lähteen pilaantuminen, naapuruussuhdelain mukainen kohtuuton rasitus) toimintaan **on kuitenkin oltava ympäristölupa.**

2) Eräät jätteen käsittelytoiminnot

Poikkeus eräiden jätteen käsittelytoimintojen luvanvaraisuudesta (YSL 32 §)

- Yleinen luvanvaraisuus YSL liitteen 1 luettelon nojalla – luettelossa mainittu toiminta tarvitsee ympäristöluvan. Kohta 13 kattaa jätteen käsittelyn luvanvaraiset toiminnot (Suomi/EU)
- Ympäristölupaa ei kuitenkaan mainitun kohdan nojalla tarvita silloin, kun kysymyksessä on:
 - 1) maa- ja metsätaloudessa syntyvän ympäristölle ja terveydelle haitattomista luonnonaineksista koostuvan jätteen käyttö maa- ja metsätaloudessa;
 - 2) haitattomaksi käsitellyn jätevesilietteen, saostus- ja umpisäiliölietteen tai kuivakäymäläjätteen taikka haitattoman tuhkan tai kuonan hyödyntäminen ja käyttö lannoittelain (711/2022) mukaisesti; (4.4.2025/144)
 - 3) maa- ja metsätaloudessa syntyvän ympäristölle ja terveydelle haitattomista luonnonaineksista koostuvan kasviperäisen jätteen hyödyntäminen energiantuotannossa;
 - 4) turvetuotannossa syntyvän kaivannaisjätteen tai muussa kaivannaistoiminnassa syntyvän pysyvän jätteen tai pilaantumattoman maa-aineksen käsittely kaivannaisjätteen jätehuoltosuunnitelman mukaisesti kyseisen toiminnan yhteydessä muulla tavoin kuin sijoittamalla jäte suuronnettomuuden vaaraa aiheuttavalle kaivannaisjätteen jätealueelle; (10.4.2015/423)
 - 5) pilaantuneen maaperän puhdistamisen yhteydessä kaivetun maa-aineksen hyödyntäminen kaivualueella 136 §:ssä tarkoitetun päätöksen (pilaantuneen maaperän tai pohjaveden puhdistamisesta) mukaisesti. (10.4.2015/423)

2) Eräät jätteen käsittelytoiminnot

- Ympäristölupaa ei myöskään tarvita muuhun liitteen 1 taulukossa 2 olevaan 13 kohdassa tarkoitettuun jätteiden **hyödyntämiseen** taikka muiden kuin vaarallisten **jätteiden syntypaikalla tapahtuvaan loppukäsittelyyn**, jos:
 - Toiminnan ympäristönsuojeluvaatimuksista on säädetty YSL 10 §:n nojalla tai jätelain (646/2011) 14 §:n nojalla annetulla valtioneuvoston asetuksella.
 - Toiminta rekisteröidään YSL 116 §:n mukaisesti.
- Ns. MARA-asetus eli VnA eräiden jätteiden hyödyntämisestä maarakentamisessa (843/2017).

Selvilläolovelvollisuus (6 §), Velvollisuus ehkäistä ja rajoittaa ympäristöpilaantumista (7, 8 ja 9 §), VnA:t ympäristön pilaantumisen ehkäisemiseksi eräissä toiminnoissa (10 §)
Pilaantumisen torjuntavelvollisuus (14 §), Ennalta varautumisvelvollisuus (15 §),
Kemikaalien käyttöä koskevat erityiset velvollisuudet (19 §)

YLEISET VELVOLLISUUDET, PERIAATTEET JA KIELLOT

Selvilläolovelvollisuus

Selvilläolovelvollisuus (6 §)

- Toiminnanharjoittajan on oltava selvillä toimintansa ympäristövaikutuksista, ympäristöriskeistä ja niiden hallinnasta sekä haitallisten vaikutusten vähentämismahdollisuuksista (*selvilläolovelvollisuus*).
 - Oikeuskäytäntö mm.: toiminnanharjoittajan on oltava riittävällä tasolla tietoinen harjoittamansa toiminnan ympäristövaikutuksista, ja tarvittaessa voidaan säännöksen nojalla velvoittaa tekemään lisäselvityksiä joidenkin päästöjen osalta. Esim. YSL 54 §:n erityisen selvityksen tulee liittyä luvanvaraiseen toimintaan ja sen vaikutusten selvittämiseen.
 - Kyse ei sen sijaan ole siitä, että toiminnanharjoittajan tulisi etukäteen olla selvillä kaikista toimintansa mahdollisista haitoista ja päästöistä, jos nämä haitat tai päästöt eivät ole merkittäviä ja aiheuta ympäristön pilaantumisen vaaraa.
 - Ympäristösuojelulain esitöiden mukaan selvilläolovelvollisuus ei ulotu velvoittamaan toiminnanharjoittajaa tuottamaan yleistä ympäristötietoa, joka ei ole tarpeen toiminnan vaikutusten selvittämiseksi.

Velvollisuus ehkäistä ja rajoittaa ympäristön pilaantumista 1/3

Velvollisuus ehkäistä ja rajoittaa ympäristön pilaantumista (7 §)

- Toiminnanharjoittajan on järjestettävä toimintansa niin, että ympäristön pilaantuminen *voidaan ehkäistä ennakolta*. Jos pilaantumista ei voida kokonaan ehkäistä, se on *rajoitettava mahdollisimman vähäiseksi*. Toiminnanharjoittajan on rajoitettava toimintansa *päästöt ympäristöön ja viemäriverkostoon mahdollisimman vähäisiksi*.
- Ympäristön pilaantumisen vaaraa aiheuttavassa toiminnassa on noudatettava *jätelain [\(646/2011\) 2 luvussa](#) säädettyjä yleisiä velvollisuuksia ja periaatteita* sekä *kemikaalilain [\(599/2013\)](#) ja Euroopan unionin kemikaalilainsäädännön mukaisia kemikaalien turvallista käyttöä koskevia yleisiä periaatteita ja velvoitteita* ympäristön pilaantumisen ja sen vaaran ehkäisemiseksi.

Velvollisuus ehkäistä ja rajoittaa ympäristön pilaantumista 2/3

Luvanvaraisesta, ilmoituksenvaraisesta ja rekisteröitävästä toiminnasta aiheutuvan ympäristön pilaantumisen ehkäiseminen (8 §)

Sen lisäksi, mitä 7 §:ssä säädetään, luvan- tai ilmoituksenvaraisessa taikka rekisteröitävässä toiminannassa on pilaantumisen ehkäisemiseksi huolehdittava ja varmistuttava siitä, että:

- 1) toiminnassa käytetään parasta käyttökelpoista tekniikkaa;
- 2) energiankäyttö toiminnassa on tehokasta;
- 3) toiminnasta aiheutuvia päästöjä ja vaikutuksia tarkkaillaan ja niistä sekä toiminnassa käytettävistä raaka-aineista, polttoaineista ja muista kemikaaleista, toiminnassa syntyvistä jätteistä ja toiminnassa käsitellyistä jätteistä toimitetaan viranomaiselle tarpeellisia tietoja;
- 4) toiminnanharjoittajan käytettävissä on toiminnan laatuun ja laajuuteen nähden riittävä asiantuntemus.

Velvollisuus ehkäistä ja rajoittaa ympäristön pilaantumista 3/3

Valtioneuvoston asetuksella voidaan antaa 7 ja 8 §:ssä säädettyjen ympäristön pilaantumisen ehkäisemistä koskevien velvollisuuksien täsmentämiseksi tarkempia säännöksiä (9 §):

- 1) VNa kiinteän betoniaseman ja betonituotetehtaan ympäristönsuojeluvaatimuksista [858/2018](#) + rekisteröinti (tai YSL-lupa, jos tarvitaan),
- 2) VNa eräiden maa- ja puutarhataloudesta peräisin olevien päästöjen rajoittamisesta [1250/2014](#), EU:n nitraattidirektiivin toimeenpano (EU/(91/676/ ETY),
- 3) VNa titaanidioksidia tuottavien laitosten ympäristönsuojeluvaatimuksista [712/2014](#), sovelletaan sellaisenaan,
- 4) VNa nestemäisten polttoaineiden jakeluasemien ympäristönsuojeluvaatimuksista [314/2020](#) + rekisteröinti (tai YSL-lupa, jos tarvitaan),
- 5) VNa betonimurskeen jätteeksi luokittelun päättymisen arviointiperusteista [466/2022](#) , eli EOW-kriteerit + YSL-lupa tai rekisteröinti (ks. 1) kohta),
- 6) VNa mekaanisesti kierrätetyn uusiomuoviraaka-aineen jätteeksi luokittelun päättymisen arviointiperusteista [270/2024](#), eli EOW-kriteerit + YSL-lupa -> ilmoitus käyttöönotosta.

VnA:t ympäristön pilaantumisen ehkäisemiseksi eräissä toiminnoissa

Sen lisäksi mitä 9 §:ssä säädetään, VnA:lla voidaan antaa ympäristön pilaantumisen ehkäisemiseksi tarkempia säännöksiä (YSL 10 §, 1 mom.):

- 1) toiminnan sijoittumisen ympäristönsuojeluvaatimuksista ja edellytyksistä eri alueilla sekä haittojen ehkäisemiseksi tarpeellisista toiminnan etäisyysvaatimuksista;
- 2) päästöjen ja niiden leviämisen ehkäisemiseksi, onnettomuuksien tai niiden vaaran ehkäisemiseksi ja energiatehokkuuden turvaamiseksi käytettävistä menetelmistä, laitteista, rakennuksista ja rakennelmista;
- 3) toiminnan laajuudesta ja toiminta-ajoista;
- 4) jätehuollosta;
- 5) toiminnan lopettamisen jälkeisistä toimita.

Säännökset voivat koskea seuraavia toimialoja ja toimintoja (10 §, 2 mom.):

- 1) polttoaineteholtaan alle 50 megawatin energiantuotantolaitos, johon kuuluu yksi tai useampi energiantuotantoyksikkö;
- 2) asfalttiasema;
- 3) polttonesteiden jakeluasema;
- 4) toiminta, jossa käytetään orgaanisia liuottimia;
- 5) jätteen käsittely;
- 6) maa-, karja-, turkis- ja metsätalous;
- 7) turvetuotanto;
- 8) kalankasvatus;
- 9) kivenmurskaamo, kivenlouhimo ja muu kivenlouhinta;
- 10) yhdyskuntajätevesien käsittely ja johtaminen;
- 11) kiinteä betoniasema ja betonituotetehdas.

VnA:t eräissä toiminnoissa

- VNa eräiden maa- ja puutarhataloudesta peräisin olevien päästöjen rajoittamisesta [1250/2014](#),
- VNa ilmanlaadusta [79/2017](#),
- VNa yhdyskuntajätevesistä [888/2006](#),
- VNa talousjätevesien käsittelystä viemäriverkostojen ulkopuolisilla alueilla [157/2017](#),
- VNa ilmassa olevasta arseenista, kadmiumista, elohopeasta, nikkelistä ja polysyklisistä aromaattisista hiilivedyistä [113/2017](#),
- VNa bensiinihöyryjen talteenotosta jakeluasemilla [1085/2011](#),
- VNa kaatopaikoista [331/2013](#),
- VNa kiinteän betoniaseman ja betonituotetehtaan ympäristönsuojeluvaatimuksista [858/2018](#) ja
- VNa nestemäisten polttoaineiden jakeluasemien ympäristönsuojeluvaatimuksista [314/2020](#).

Pilaantumisen torjuntavelvollisuus

Pilaantumisen torjuntavelvollisuus (14 §)

- Jos toiminnasta aiheutuu tai uhkaa välittömästi aiheutua terveyshaittaa tai merkittävää muuta 5 §:n 1 momentin 2 kohdassa (*ks. ympäristön pilaantumisen määritelmä*) tarkoitettua seurausta, toiminnanharjoittajan on viipymättä ryhdyttävä tarpeellisiin toimiin pilaantumisen tai sen vaaran ehkäisemiseksi tai jos pilaantumista on jo aiheutunut, sen rajoittamiseksi mahdollisimman vähäiseksi.
 - EU:n ympäristövastuudirektiivin (EU/2004/35) perusvelvoitteen toimeenpano
- Toiminnanharjoittajan on muutoinkin havaittuaan, että toiminta ei täytä sille tässä laissa tai sen nojalla säädettyjä tai määrättyjä vaatimuksia, viipymättä ryhdyttävä tarpeellisiin toimiin vaatimusten noudattamiseksi.

Ennaltavaraautumisvelvollisuus

Ennaltavaraautumisvelvollisuus (15 §)

- Luvanvaraisen ja ilmoituksenvaraisen toiminnan harjoittajan on ennakolta varauduttava toimiin onnettomuuksien ja muiden poikkeuksellisten tilanteiden estämiseksi ja niiden terveydelle ja ympäristölle haitallisten seurausten rajoittamiseksi.
- **Varautumissuunnitelma**, jos toiminnan ympäristöluvan myöntää LVV:
 - Perustuu riskinarvioon
 - Varattava tarpeelliset laitteet ja muut varusteet
 - Laadittava toimintaohje, testattava laitteet ja varusteet sekä harjoiteltava onnettomuuksia ja muista poikkeuksellisia tilanteita varten (*ennaltavaraautumisvelvollisuus*).
 - Suunnitelman sisältö, laajuus ja tarkkuus määräytyvät toiminnan luonteen perusteella.
- Varautumissuunnitelmaa ei tarvita, jos valvontaviranomainen arvioi, että toiminta, sen vaikutukset ja riskit eivät edellytä suunnitelman laatimista.
- Suunnitelmaa ei tehdä siltä osin kuin vastaava suunnitelma on laadittu vaarallisten kemikaalien ja räjähteiden käsittelyn turvallisuudesta annetun lain (390/2005), pelastuslain (379/2011), kaivoslain (621/2011) tai muun lain nojalla.
- Ei tehdä eläinsuojan toiminnasta.

Kemikaalien käyttöä koskevat velvollisuudet

Kemikaalien käyttöä koskevat erityiset velvollisuudet (19 §)

- Kemikaalia ei luvanvaraisessa, ilmoituksenvaraisessa tai rekisteröitävässä toiminnassa saa käyttää siten, että siitä aiheutuu tässä laissa tarkoitettua merkittävää ympäristön pilaantumisen vaaraa. Pilaantuneen maaperän ja pohjaveden puhdistamisesta säädetään 14 luvussa.
 - silloin, kun se on kohtuudella mahdollista, toiminnanharjoittajan valittava käyttöön olemassa olevista vaihtoehdoista kemikaali tai menetelmä, josta aiheutuu vähiten ympäristön pilaantumisen vaaraa.
 - Kemikaalien käsittelystä ja varastoinnista säädetään lisäksi vaarallisten kemikaalien ja räjähteiden käsittelyn turvallisuudesta annetussa laissa.

Yleiset periaatteet

Yleiset periaatteet ympäristön pilaantumisen vaaraa aiheuttavassa toiminnassa (20 §)

Ympäristön pilaantumisen vaaraa aiheuttavassa toiminnassa on periaatteena, että:

1) menetellään toiminnan laadun edellyttämällä huolellisuudella ja varovaisuudella ympäristön pilaantumisen ehkäisemiseksi sekä otetaan huomioon toiminnan aiheuttaman pilaantumisen vaaran todennäköisyys, onnettomuusriski sekä mahdollisuudet onnettomuuksien estämiseen ja niiden vaikutusten rajoittamiseen (*varovaisuus- ja huolellisuusperiaate*);

- varovaisuusperiaate eli (EU-oikeuden käsitteenä) ennalta varautumisen periaate tarkoittaa, että epäiltäessä toiminnon aiheuttavan vakavaa haittaa terveydelle tai ympäristölle, ympäristöä tai terveyttä suojeleviin toimenpiteisiin ryhtymistä ei saa estää se, ettei haitoista ole täyttä tieteellistä varmuutta.
- Päätöksentekotilanteissa epävarmuuteen liittyvien tekijöiden erityistä huomioonottamista -> pilaantuminen tulee mahdollisuuksien mukaan ehkäistä jo ennen kuin ehdottoman varmasti on todistettu tiettyjen toimintojen ja ympäristöhaittojen syy-yhteyttä. Ympäristövaikutuksia koskevien tietojen puuttuminen tulisi ottaa huomioon lupaharkinnassa.
- Myös ympäristön suojelun jatkuva huomioon ottaminen.

Yleiset periaatteet

2) noudatetaan ympäristön pilaantumisen ehkäisemiseksi tarkoituksenmukaisia ja kustannustehokkaita eri toimien yhdistelmiä (*ympäristön kannalta parhaan käytännön periaate*) (YSL 20 §, BEP)

- BEP-käsitteellä tarkoitetaan ympäristön pilaantumisen ehkäisemiseksi tarkoituksenmukaisia ja kustannustehokkaita eri toimien yhdistelmiä, kuten työmenetelmiä, raaka-aine- ja polttoainevalintoja ja niiden käyttöä sekä jätteiden syntymisen ehkäisemistä ja niistä syntyvien ympäristöhaittojen rajoittamista.
- Olennaista menettelyn käyttökelpoisuus, kustannustehokkuus ja eri toimien yhdistelmien taloudellinen toteuttamiskelpoisuus sekä mahdollisuudet vaihtoehtoisten toimintatapojen valintaan.

PILAAMISKIELLOT

Maaperän pilaamiskielto

Maaperän pilaamiskielto (YSL 16 §)

- Maahan ei saa jättää tai päästää jätettä tai muuta ainetta taikka eliöitä tai pieneliöitä siten, että seurauksena on sellainen maaperän laadun huononeminen, josta voi aiheutua vaaraa tai haittaa terveydelle tai ympäristölle, viihtyisyyden melkoista vähentymistä tai muu niihin verrattava yleisen tai yksityisen edun loukkaus (*maaperän pilaamiskielto*).

Pohjaveden pilaamiskielto

Pohjaveden pilaamiskielto (17 §)

- Ainetta, energiaa tai pieneliöitä ei saa panna, päästää tai johtaa sellaiseen paikkaan tai käsitellä siten, että:
 - 1) tärkeällä tai muulla vedenhankintakäyttöön soveltuvalla pohjavesialueella pohjaveden laadun muutos voi aiheuttaa vaaraa tai haittaa terveydelle tai ympäristölle taikka pohjaveden laatu voi muutoin olennaisesti huonontua;
 - 2) toisen kiinteistöllä olevan pohjaveden laadun muutos voi aiheuttaa vaaraa tai haittaa terveydelle tai ympäristölle taikka tehdä pohjaveden kelpaamattomaksi tarkoitukseen, johon sitä voitaisiin käyttää; tai
 - 3) toimenpide vaikuttamalla pohjaveden laatuun muutoin saattaa loukata yleistä tai toisen yksityistä etua (*pohjaveden pilaamiskielto*).
- VnA:lla tarkempia säännöksiä aineista, jotka ovat ympäristölle ja terveydelle vaarallisia ja joiden päästäminen suoraan tai epäsuorasti pohjaveteen on kielletty -> ks. Tarkemmin VnA vesiympäristölle vaarallisista ja haitallisista aineista (1022/2006) , 4 a § ja liite 1, E.

Merta koskevat erityiset kiellot

Merta koskevat erityiset kiellot (18 §)

- Suomen maa-alueella, sisävesialueella, aluevesillä tai talousvyöhykkeellä ei saa ryhtyä toimeen, josta voi aiheutua merensuojelulaissa tarkoitettua meren pilaantumista Suomen talousvyöhykkeen ulkopuolella.
- Suomen aluevesille tai talousvyöhykkeelle ei saa upottamis- tai hylkäämistarkoituksessa laskea jätettä tai muuta ainetta suomalaisesta tai ulkomaisesta aluksesta, jäällä liikkuvasta ajoneuvosta, ilma-aluksesta tai merensuojelulain 4 §:n 2 kohdassa tarkoitettua avomeriyksiköstä taikka upottaa tai hylätä alusta, avomeriyksikköä tai ilma-alusta ottaen huomioon, mitä vastaavasta toimesta talousvyöhykkeen ulkopuolella säädetään merensuojelulain 7 §:n 3 momentissa. Sama koskee aineen kaatamista rannalta mereen upottamis- tai hylkäämistarkoituksessa.

TOIMINNAN SJOITTAMINEN

Toiminnan sijoittaminen YSL:n mukaan

Sijoituspaikan valinta (YSL 11 §)

- Ympäristön pilaantumisen vaaraa aiheuttava toiminta on mahdollisuuksien mukaan sijoitettava siten, että toiminnasta ei aiheudu pilaantumista tai sen vaaraa ja pilaantuminen voidaan ehkäistä.
- Toiminnan sijoituspaikan soveltuvuutta arvioitaessa on otettava huomioon toiminnan:
 - 1) luonne, kesto, ajankohta ja vaikutusten merkittävyys sekä pilaantumisen todennäköisyys ja onnettomuusriski;
 - 2) vaikutusalueen herkkyys ympäristön pilaantumiselle;
 - 3) merkitys elinympäristön terveellisyyden, ja viihtyisyyden kannalta;
 - 4) sijoituspaikan ja vaikutusalueen nykyinen ja oikeusvaikutteisen kaavan osoittama käyttötarkoitus;
 - 5) muut mahdolliset sijoituspaikat alueella.

Toiminnan sijoittaminen ja suhde kaavoitukseen

Oikeusvaikutteinen kaava toiminnan sijoittamisessa (12 §)

- Luvanvaraista, ilmoituksenvaraista tai rekisteröitävää toimintaa ei saa sijoittaa asemakaavan vastaisesti. Lisäksi alueella, jolla on voimassa maakuntakaava tai oikeusvaikutteinen yleiskaava, on katsottava, ettei toiminnan sijoittaminen vaikeuta alueen käyttämistä kaavassa varattuun tarkoitukseen.

Turvetuotannon sijoittaminen (13 §)

Turvetuotannon sijoittaminen (13 §)

- Turvetuotannon sijoittamisesta **ei saa aiheutua valtakunnallisesti tai alueellisesti merkittävän luonnonarvon turmeltumista**. Arvioitaessa luonnonarvon merkittävyyttä otetaan huomioon sijoituspaikalla esiintyvien suolajien ja -luontotyyppien uhanalaisuus sekä esiintymän merkittävyys ja laajuus sekä suon luonnontilaisuus. Luonnonarvon merkittävyyttä arvioitaessa voidaan vastaavasti ottaa huomioon sijoituspaikan merkitys sen ulkopuolella sijaitseville luonnonarvoille.
- Toiminta voidaan 1 momentin estämättä sijoittaa, jos sijoittaminen ei vaaranna 1 momentissa tarkoitettujen luonnonarvojen säilymistä kysymyksessä olevassa maan osassa tai 1 momentin soveltaminen estää yleisen edun kannalta tärkeän toiminnan toteutumisen eikä luvan myöntämiseen ole muutoin estettä.
- Pykälää ei sovelleta, jos kyseiset luonnonarvot on otettu huomioon lainvoimaisessa maakuntakaavassa tai lainvoimaisessa, oikeusvaikutteisessa yleiskaavassa ja toiminta sijoittuu mainitussa kaavassa sille varatulle alueelle.
- Turvetuotanto voidaan suolle, jonka luonnontila on ojituksen vuoksi merkittävästi muuttunut. Arvioitaessa suon luonnontilan muutosta otetaan huomioon ojituksesta aiheutuneet muutokset suon vesitaloudessa ja kasvillisuudessa.
 - Merkittävästä luonnontilan muutoksesta säädetään tarkemmin valtioneuvoston asetuksella.

YMPÄRISTÖLUPAMENETTELY

Taustaa

Huomioon otettavia seikkoja uuden sääntelyn suhteesta YSL:n menettelysäännöksiin:

- **LVV-käsittelylaki** -> sovelletaan YSL:ssa LVV:n toimivaltaan kuuluvaksi säädettyjen ympäristöasioiden käsittelyyn, jollei LVV-käsittelylaissa toisin säädetä – sovellettava YSL-lupa-asian käsittelyssä rinnakkain tai YSL-säännökset syrjäyttäen (mm. käsittelyajat, yhteiskäsittely, yhteensovitus)
- **CRMA ja NZIA**-> menettelysääntöjä noudatettava YSL:n mukaisessa ympäristölupahakemuksen käsittelyssä, kun asetuksen soveltamisalaan kuuluva hanke – sivuuttavat YSL:n säännökset, silloin kun eroavat YSL-sääntelystä (käsittelyajat, selvitykset).
- **Uusiutuvan energian lupamenettelylaki**-> menettelysäännökset syrjäyttävät YSL:n menettelysäännöt, silloin kun kyse uusiutuvan energian lupamenettelylain soveltamisalaan kuuluvasta hankkeesta, ellei YSL:sss toisin säädetä.
- **Etusijamenettelyä** (vihreän siirtymän hanke, CRMA-, NZIA- ja uusiutuvan energian hanke) noudatettava YSL:n lupa-asian käsittelyssä yhteydessä, silloin kun hanke ns. vihreän siirtymän hanke tai kuuluu jonkin mainitun EU säädöksen soveltamisalan piiriin (HUOM! säädetty LVV-käsittelylaissa).

Strategiset hankkeet CRMA:n ja NZIA:n mukaan: CRMA

CRMA:

- Hankkeen toteuttajan on toimitettava komissiolle hakemus, joka koskee kriittisen raaka-ainehankkeen tunnustamista strategiseksi hankkeeksi – komissio tunnustaa hankkeen strategiseksi hankkeeksi erityisten perusteiden nojalla ja tiedottaa hakijaa ja mm. jäsenvaltiota (CRMA 7 art.).
- Strategisen hankkeen statuksesta seuraa: strategisten hankkeiden etusija (10 art.) ja lupamenettelyn kestoja koskevat velvoitteet (11 art.).

Strategiset hankkeet CRMA:n ja NZIA:n mukaan: NZIA

- **Strateginen nettonollahanke**; EU:ssa sijaitseva nettonollateknologian valmistushanke, hiilidioksidin talteenotto-, varastointi- tai kuljetusinfrastruktuurihanke, **jonka jäsenvaltio on tunnustanut strategiseksi nettonollahankkeeksi**
- TEM toimivaltaiseksi määritelty toimivaltaiseksi viranomaiseksi (VnA 1024/2007, 1 § 35 kohta, voimaan 1.4.2025).
 - Päätös muodoltaan valituskelpoinen hallintopäätös, valmistelu TEM, päätös elinkeinoministeri. Suppea kuuleminen; valmistelussa kuultaisiin niitä tahoja, joiden hallinnonalan tehtäviin tunnustaminen voisi vaikuttaa.
- Pääsääntöinen menettely: Hankkeen toteuttaja jättää hakemuksen nettonollateknologian valmistushankkeen tunnustamista strategiseksi hankkeeksi asiaankuuluvalla jäsenvaltiolle (TEM) – 1 kk käsittelyaika (->hakemus täydellinen), 1 täydennys (+30 pvää pidennys) (14 art. 1 ja 3 kohta).
- Tunnustamisen kriteereistä säädetään NZIA:ssa erikseen (13 art.).
- Jäsenvaltioiden on tunnustettava strategisiksi nettonollahankkeiksi hiilidioksidin varastointihankkeet (edellyttää tiettyjen kriteerien täyttymistä); hiilidioksidin talteenotto- ja kuljetusinfrastruktuurihanke on strateginen nettonollahanke, jos varastointihanke täyttää 13 art. edellytykset (14 art. 3.).

Uusiutuvan energian hankkeet

- ✓ **Laki uusiutuvan energian tuotantolaitosten lupamenettelyistä ja eräistä muista hallinnollisista menettelyistä (1145/2020)**
 - Ei erottelua strategiaan tai ei-strategiaan hankkeisiin – kuitenkin hankekohtaisesti eriytyvät menettelysäännöt.
- **Lain soveltamisala ja suhde muuhun lainsäädäntöön (2 §)**
 - Tässä laissa säädetään **sähköisestä asioinnista ja neuvonnasta uusiutuvan energian tuotantolaitosten lupamenettelyissä** ja eräissä muissa hallinnollisissa menettelyissä sekä niissä sovellettavista määräajoista (2 §, 1 mom.)
 - Tätä lakia sovelletaan tässä laissa erikseen mainittuihin **YSL:n... mukaisiin lupamenettelyihin** ja muihin hallinnollisiin menettelyihin, siten kuin jäljempänä tässä laissa tarkemmin säädetään (2 §, 2 mom.)
 - Tässä laissa mainituissa lupamenettelyissä ja muissa hallinnollisissa menettelyissä noudatetaan, mitä 2 momentissa mainituissa säädöksissä säädetään, ellei tässä laissa toisin säädetä (2 §, 3 mom.).

Uusiutuvan energian hankkeet

- ✓ Yhteyspisteviranomaisen 4 §:n 3 momentissa tarkoitettua **neuvontavelvollisuutta** sovelletaan YSL 27 §:n mukaiseen ympäristölupamenettelyyn (27 §) ja rekisteröintimenettelyyn (116 §) -> yhteyspisteen annettava sähköisen yhteyspisteen kautta neuvontaa tämän lain mukaisista lupa- ja hallinnollisista menettelyistä (8 §).
- ✓ **Menettelykäsikirja** (15 §) sisältää kokonaisvaltaisesti ohjeistusta kaikille hankekehittäjille uusiutuvan energian tuotantolaitoksien lupamenettelyistä ja muista hallinnollisista menettelyistä, pitäen sisällään myös itse tuotettua energiaa käyttävien kuluttajien hankkeet ja uusiutuvan energian yhteisöt.
- ✓ **Määräaikoihin sisältyvät hallinnolliset menettelyt ja muut hyväksymismenettelyt** -> sovelletaan ympäristönsuojelulain 27 §:n mukaiseen ympäristölupamenettelyyn (9 §)...ja muuttamista koskeviin menettelyihin, jos ne ovat uusiutuvan energian tuotantolaitoksen rakentamisen, päivittämisen, verkkoon liittämisen tai käyttämisen edellytyksenä.
- Etelä-Pohjanmaan ELY -> LVV 1.1.2026

Ympäristölupaprosessin keskeiset piirteet

Hankkeesta vastaava

Lupahakemus + selvitykset

Täydennys

Katselmus

Vastine

Muutoksenhaku

Lupaviranomainen: LVV/Kunta

Hakijan neuvonta

- Sähköisesti, järjestämällä tapaaminen

Hakemuksen tarkastaminen/
täydennyspyyntö

Kuulutukset / osallistuminen

Lupaharkinta

Hakijan kuuleminen

Lupapäätös

Päätöksen antaminen,
muutoksenhaku LVV

Viranomaiset

Asianosaiset ja osalliset

- muistutukset ja mielipiteet

Viranomaiset

- lausunnot

Muutoksenhaku

Eräiden vihreän siirtymän hankkeiden etusija

Eräiden vihreän siirtymän hankkeiden määräaikainen etusija (LVV-käsittelylaki 7 §)

- 1) energiatuotantolaitosta, joka tuottaa energiaa uusiutuvalla energialla, sekä merituulivoimalaa ja siihen liittyviä vesitaloushankkeita;
- 2) uusiutuvaan energiaan tai sähköistämiseen perustuvia fossiilisten polttoaineiden tai raaka-aineiden käyttöä korvaavia teollisuuden hankkeita;
- 3) vedyn valmistusta ja hyödyntämistä, lukuun ottamatta vedyn valmistusta fossiilisista polttoaineista;
- 4) hiilidioksidin talteenottoa, hyödyntämistä ja varastointia;
- 5) akkutehdasta ja akkumateriaalien valmistusta, talteenottoa ja uudelleenkäyttöä;
- 6) palvelinkestusta, jonka tuottamasta hukkalämmöstä pääosa hyödynnetään;
- 7) ydinvoimalaitosta.

Etusija on annettava myös toimintojen muodostamaa kokonaisuutta koskevalle lupahakemukselle, jos luvan tarve olennaisilta osin perustuu 1 momentissa tarkoitettuun toimintoon.

Etusijamenettely YSL:n lupa-asian käsittelyn yhteydessä

- YSL:n mukaisten (sekä yhteiskäsittelyssä ratkaistavien (9 §) lupa-asioiden käsittelyssä annettava vuoden 2030 loppuun saakka etusija suhteessa muihin vireille tulleisiin lupahakemuksiin sellaisille lupahakemuksille, *jotka ottavat huomioon ei merkittävää haittaa-periaatteen* (EU/2020/852, 17 art., 1 kohta)
- Hakijan on hakemuksen yhteydessä esitettävä riittävä selvitys oikeudesta etusijaan. Hankkeet, joille annetaan etusija:
 - 1) energiatuotantolaitosta, joka tuottaa energiaa uusiutuvalla energialla, sekä merituulivoimalaa ja siihen liittyviä vesitaloushankkeita;
 - 2) uusiutuvaan energiaan tai sähköistämiseen perustuvia fossiilisten polttoaineiden tai raaka-aineiden käyttöä korvaavia teollisuuden hankkeita;
 - 3) vedyn valmistusta ja hyödyntämistä, lukuun ottamatta vedyn valmistusta fossiilisista polttoaineista;
 - 4) hiilidioksidin talteenottoa, hyödyntämistä ja varastointia;
 - 5) akkutehdasta ja akkumateriaalien valmistusta, talteenottoa ja uudelleenkäyttöä;
 - 6) palvelinkeskusta, jonka tuottamasta hukkalämmöstä pääosa hyödynnetään;
 - 7) ydinvoimalaitosta.

Etusijamenettely YSL:n lupa-asian käsittelyn yhteydessä

- Etusija on annettava myös **toimintakokonaisuutta** koskevalle lupahakemukselle, jos luvan tarve olennaisilta osin perustuu 1 momentissa tarkoitettuun toimintoon.
- Jos etusijan saanut hanke ei enää täytä 1 momentin mukaisia edellytyksiä, hakemuksen käsittelyä jatketaan tavanomaisessa lupamenettelyssä.
- Käsittelyaika 12 kk siitä laskien, kun lupahakemusta koskeva kuulutus julkaistaan.
- Valtioneuvoston asetuksella voidaan antaa tarkempia säännöksiä 1 momentissa tarkoitetun selvityksen sisällöstä.

EU-asetusten mukainen etusija

Eräiden EU-säädösten mukaisten hankkeiden etusija (LVV-käsittelylaki 8 §)

- LVV:n annettava YSL (ja VL) mukaisten sekä yhteiskäsittelyssä ratkaistavien lupiasioiden käsittelyssä **etusija** CRMA:n ja NZIA:n strategista raaka-ainehanketta ja strategista nettonollahanketta koskeville lupahakemuksille suhteessa muihin vireille tulleisiin lupahakemuksiin.
- Jos hanke on vihreän siirtymän etusijahanke, sovelletaan 7 §:ää.
- Hakijan on lähetettävä CRMA:n ja NZIA:n strategisen hankkeen tunnustamista koskeva hakemus ja päätös tiedoksi yhteyspisteviranomaiselle.
- Etusija on annettava myös toimintojen muodostamaa kokonaisuutta koskevalle lupahakemukselle, jos luvan tarve olennaisilta osin perustuu strategiselle hankkeelle.

Ympäristölupahakemus

Lupahakemus (YSL 39 §)

- Lupahakemus toimitetaan toimivaltaiselle lupaviranomaiselle sähköisesti (luonnollinen hlö hakemus+liitteet paperisena).
 - Selvitykset: lupaharkinnan kannalta tarpeellinen selvitys toiminnasta, sen vaikutuksista, asianosaisista ja muista merkityksellisistä seikoista.
 - YVA-selostus ja yhteysviranomaisen perusteltu päätelmä ennen päätöksentekoa.
 - Tarvittaessa LSL [\(9/2023\) 35 §:ssä](#) tarkoitettu natura-arviointi.
 - Jos hakemus koskee vesienhoidon ja merenhoidon järjestämisestä annetun lain [\(1299/2004\) 20 c §:n](#) mukaista poikkeamista, tarpeellinen selvitys poikkeamisen edellytysten täyttymisestä. [\(19.12.2024/997\)](#)
- Hakemuksen laatijalla on oltava riittävä asiantuntemus. Hakemuksesta on käytävä tarvittaessa ilmi, mihin aineistoon ja laskenta-, tutkimus- tai arviointimenetelmään annetut tiedot perustuvat.
- Tarkempia säännöksiä VnA:lla.

Hakijan neuvonta

Hakijan neuvonta (YSL 39 a §)

- Sen lisäksi, mitä hallintolain (434/2003) 8 §:ssä säädetään viranomaisen velvollisuudesta antaa hallintoasian hoitamiseen liittyvää neuvontaa, lupaviranomaisen on annettava *pyynnöstä hakijalle sähköisessä muodossa* tietoa:
 - 1) lupahakemuksessa esitettävistä tiedoista ja hakemukseen liitettävistä selvityksistä;
 - 2) asian selvittämiseksi hankittavista lausunnoista ja niiden antamiselle varattavasta määräajasta;
 - 3) päätöksen arvioidusta antamisajankohdasta.
- Lupaviranomainen voi lisäksi hakijan pyynnöstä tai omasta aloitteestaan *järjestää tapaamisen lupa-asiasta hakijan ja viranomaisen välillä neuvonnan järjestämiseksi*. Tapaamiseen voidaan kutsua myös *muiden lupamenettelyyn osallistuvien viranomaisten edustajia ja muita asianosaisia*. (27.6.2025/817, voimaan 1.1.2026)
- Neuvonta on maksutonta.

LVV-käsittelylain mukainen ohjaus ja yhteistyö

Ennakollinen ohjaus ja yhteistyö (LVV-käsittelylaki 3 §)

- LVV ohjaa osaltaan hankkeen tai toiminnan vaatimien arviointi- ja lupamenettelyjen sekä niihin liittyvien selvitysten kokonaisuutta ympäristöasioiden käsittelyssä.
- LVV huolehtii asian edellyttämästä tarvittavasta yhteydenpidosta hankkeesta vastaavan ja viranomaisten kanssa riittävän tiedonvaihdon varmistamiseksi sekä lupamenettelyiden sujuvoittamiseksi.
- Lupa- ja valvontavirasto voi myös järjestää tarpeen mukaan tapaamisen hakijan sekä muiden tahojen ja toimivaltaisten viranomaisten välillä.

Hakemuksen täydentäminen

Hakemuksen täydentäminen (YSL 40 §)

- Jos hakemus on **puutteellinen tai asian ratkaiseminen edellyttää erityistä selvitystä**, hakijalle on varattava tilaisuus täydentää hakemusta viranomaisen asettamassa määräajassa. Hakemus, jota ei ole täydennetty määräajassa, voidaan jättää tutkimatta.
- Jos asian ratkaisemisella on **merkitystä yleisen edun kannalta tai painavat syyt sitä edellyttävät**, hakija voidaan velvoittaa **täydentämään hakemusta tai hankkimaan hakemuksen ratkaisemiseksi tarpeellinen selvitys uhalla, että se hankitaan hakijan kustannuksella**.
- Jos **myöhemmin** asiaa käsiteltäessä ilmenee **tarve pyytää hakijalta uusia**, asian ratkaisemiseksi tarpeellisia selvityksiä, tätä koskevassa pyynnössä on yksilöitävä, mistä erityisistä seikoista selvitystä on esitettävä ja millä perusteella niiden esittäminen on tarpeen. ([28.6.2017/437](#))

EU-säädösten mukainen hakemuksen täydelliseksi toteaminen

RED III

- **Hakemuksen tai ilmoituksen täydelliseksi toteaminen** (Uusiutuvan energian lupamenettelylaki, 10 b §)
 - Toimivaltaisen viranomaisen on todettava 9 §:ssä tarkoitetussa menettelyssä tehty hakemus tai ilmoitus täydelliseksi 45 päivän kuluessa hakemuksen tai ilmoituksen vastaanottamisesta, ellei se ilman aiheetonta viivytystä esitä hakijalle hakemusta tai ilmoitusta koskevia täydennysvaatimuksia. Nopean kehittämisen alueilla täydelliseksi toteamisen määräaika on kuitenkin 30 päivää.

CRMA ja NZIA

- Sisältävät myös hakemuksen täydelliseksi toteamista ja täydentämistä koskevat säännökset (CRMA 11 art. 6 kohta, NZIA 9 art. 10 kohta), sovelletaan YSL-lupamenettelyssä, kun kyse asetuksen soveltamisalaan kuuluvasta hankkeesta.

Lisätietoja: satu.rasanen@acts.fi

KIITOS!